

Algemene lessen

Les 1:

Het mysterie van de verdwenen portretten

Lestitel: Het mysterie van de verdwenen portretten

Leerdomein: beeld, wereldoriëntatie

Lesduur: 75 minuten

Leerplandoelen

Leerplan wereldoriëntatie van het VVKBaO

1.5 Kinderen zien in dat mensen allerlei beroepen uitoefenen en tonen respect voor elk beroep.

Dat houdt in dat ze:

- verschillende soorten beroepen uit hun omgeving kunnen herkennen en beschrijven.
- kunnen illustreren dat door de evolutie van de techniek veel beroepen nu anders worden uitgeoefend dan vroeger.

4.9 Kinderen kunnen leiding volgen of meewerken.

Dat houdt in dat ze:

- regels en afspraken kunnen nakomen.
- met inzet meespelen in een ploegenspel.

8.12 Kinderen zien in dat mensen, dieren, planten, objecten, opvattingen, structuren ... evolueren in de tijd.

Dat houdt in dat ze:

- met voorbeelden kunnen aantonen hoe dagelijkse gebruiksvoorwerpen, kleding, gebouwen , in de tijd evolueren.

Leerplan muzische opvoeding, deelleerplan beeld van het VVKBaO

Beschouwen

1 Openstaan voor beelden.

1.1 nieuwsgierig zijn.

1.5 ontdekkingstochten naar beelden ondernemen.

2 Bewust zijn van het feit dat beelden een zeggingskracht hebben.

2.4 informatie halen uit beelden (bijvoorbeeld foto's).

2.5 zich inleven in de zeggingskracht van beelden.

Lesdoelen

- De leerlingen houden zich aan de spelregels.
- De leerlingen stellen ja/nee -vragen.
- De leerlingen herstellen de fotopuzzel.
- De leerlingen verbinden de voorwerpen en foto's van vroeger met elkaar.
- De leerlingen lossen samen met de fotograaf het mysterie op.

Motivering

We kiezen ervoor om de leerlingen op een speelse manier kennis te laten maken met portretten. Zo kunnen ze de portretten al even van dichtbij bekijken, zonder dat de leerkracht er al veel informatie over geeft.

Beginsituatie

Dit is de eerste les dat er rond portretten gewerkt wordt. Het is belangrijk dat deze les gegeven wordt, zodat de leerlingen weten wat de fotograaf hiermee te maken heeft. Hij komt namelijk tijdens iedere les in de klas.

Media

puzzels (a0-formaat)
spelbord 'wie is het?'
verkleedkleden voor de fotograaf
plastic handschoenen
kantwerkje
paternoster
brief
handboeien
helm
schoen
melkfles
sjaal boer
spelbord twizzel (2)
groot spelbord
kwartet
foto's

Lesverloop

Inleiding

De fotograaf komt binnen in de klas en stelt zich kort even voor. Hij vertelt dat hij een probleem heeft. Hij heeft zijn hoofd gestoten toen hij in zijn fotostudio was en weet niet meer welke foto's de klant wou. Hij stelt voor dat de leerlingen meehelpen om deze terug te vinden.

De fotograaf legt kort uit wat er moet gebeuren per groepje. Hij vertelt ook dat ze de portretten die ze verzamelen op het spelbord vooraan mogen kleven. Enkel als de oplossing juist is, krijgen ze een portret. Daarna gaan de groepjes naar hun spel.

Ieder groepje krijgt een naam. Een leerling van het groepje krijgt het naamkaartje. Deze leerling moet telkens de verdiende foto vooraan aan het spelbord gaan kleven.

Dit zijn de namen van de groepjes:

- de camera's
- de portretten
- de fotostudio's
- de filmrolletjes
- de fotoalbums

Leskern

Puzzle!

Voor het eerste spel vond de fotograaf een foto terug, maar deze was volledig in stukken geknipt. De leerlingen moeten de puzzel opnieuw maken. Als ze klaar zijn, vragen ze aan de fotograaf of hij zich kan herinneren of dit portret goed gemaakt is. Is dit in orde, dan krijgen ze hun portret. Dit kleven ze dan vooraan op het spelbord.

Wie is het

De fotograaf weet niet meer welke foto's de klant wou. De leerlingen krijgen de kaarten van de 'wie is het- borden' Daaruit kiezen ze eentje. Door gepaste ja/nee -vragen te stellen, moeten de leerlingen te weten komen over wie het gaat. Ze kunnen de personen die zeker niet aan bod komen, omdraaien.

Zo houden ze één persoon over. Is dit de juiste, dan krijgen ze een nieuw portret om aan het spelbord te hangen.

Welke foto's bij welke materialen

Er liggen allerlei voorwerpen verspreid in de hoek waar dit spel doorgaat. Daarnaast zijn er ook foto's van vroeger. De leerlingen moeten de foto's bij de juiste voorwerpen plaatsen.

Volgende beroepen komen aan bod:

- verpleegster
- militair
- politiemann
- postbode
- pastoor
- boer
- melkboerin

Zijn ze daarmee klaar dan roepen ze de fotograaf. Deze controleert of de voorwerpen op de juiste plaats liggen. Daarna ruimen de leerlingen alles op en krijgen ze van de fotograaf een kwartet. Hierbij moeten ze vier kaarten verzamelen die bij elkaar horen. De foto van het voorwerp, een foto van het beroep van vroeger, een foto van het beroep van nu en de naam van het beroep. Ze moeten vier kaarten van het zelfde beroep verzamelen vooraleer ze een kwartet hebben. Het is de bedoeling om zoveel mogelijk kwartetten te verzamelen. Hebben ze ook dit spel tot een goed einde gebracht, dan verdienen ze opnieuw een portret.

Zoek de ontbrekende stukjes

De leerlingen krijgen een grote foto. Daarnaast krijgen de leerlingen nog enkele kleine stukjes die ook in de foto passen. De leerlingen zoeken op de grote foto waar hun stukjes thuis horen.

Leggen ze alle stukjes juist, dan krijgen ze een portret van de fotograaf.

Twizzel

De leerlingen krijgen een bord met een foto op. Maar er is iets mis met de foto. Alle delen liggen door elkaar. Het is aan de leerlingen om de juiste foto te maken. Dit mogen ze doen, door slechts twee stukken op hetzelfde moment te nemen en deze met elkaar om te wisselen.

Zo moeten ze de foto vormen. Daarna roepen ze de fotograaf. Is de opdracht geslaagd, dan krijgen ze hun portret.

Slot

We bekijken de verzamelde portretten van de groepjes. Wie heeft welke portretten? Hoeveel portretten hebben de groepjes verzameld?

(Indien een opdracht niet goed uitgevoerd werd, zullen er portretten te kort zijn.) De leerlingen mogen dan samen met de fotograaf op zoek gaan naar de portretten die ze te kort hebben. Waar zouden deze kunnen zijn?

Hij vindt de ontbrekende portretten terug in zijn zak.

Hij bedankt de leerlingen om samen met hem de foto's terug te vinden en zegt hen dat ze de komende weken nog vaak samen zullen werken.

Colofon

'Met volle kracht vooruit, de beeldbank daagt je uit!' is een project van Elien De Vreese, Ann-Sofie Martens en Jolien Sander, drie laatstejaarsstudenten van KATHO Tielt, in samenwerking met Erfgoedcel Brugge en Stadsarchief Brugge.

Alle gebruikte afbeeldingen komen uit de fotoverzameling van Stadsarchief Brugge. Een groot aantal afbeeldingen is afkomstig uit de verzameling Brusselle-Traen. Er werd ook geput uit de verzameling J. A. Rau en de verzameling G. Michiels. Het door ons gebruikte beeldmateriaal is raadpleegbaar via de website www.beeldbankbrugge.be.

Ook werden er nog enkele andere bronnen gebruikt bij het tot stand komen van dit lessenpakket:

- Dada. (2000). *Dada, het portret*. Eindhoven: Plint.
- Dada. (2004). *Dada, zelfportret*. Eindhoven: Plint.
- Kiefer, A., & Lee, L. (2011). *Fotografieren... voor kids*. Estland: van Duuren Media.
- Publishers, C. (2008). *Praten met kinderportretten*. Leuven: CEGO Publishers.

